

Nucli de Torruella de Baix

Sant Fruitós de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Torruella de Baix. Crta. De Manresa a Vic, km. 8 (08272 Manresa)
Emplaçament Crta. De Manresa a Vic, km. 8 , a la cruïlla amb la crta d'Artés

Coordenades:

Latitud: 41.75945
Longitud: 1.89717
UTM Est (X): 408322
UTM Nord (Y): 4623656

Classificació

Número de fitxa 08213-28
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1950
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA nº 42 de Sant Fruitós de Bages

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 50803DG0283N

Fitxes associades:

[Fàbrica de farines "La Victòria"](#)

Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dj., 22/12/2005 - 01:00

Descripció

Veïnat de 22,4 km². Es tracta d'un petit poblat miner aixecat prop del mas de Torroella de Baix, destinat a acollir a la població immigrada durant les dècades del 1950 i 1960. Les primeres construccions eren cases unifamiliars adossades, de planta baixa, amb coberta d'una sola vessant, disposades formant rectangles. Aquest seguit de vivendes es trobaven disposades de forma quadrangular conformant un seguit de dos carrers perpendiculars en sentit E-O, travessats per quatre que els tallen en sentit N-S. Totes elles es troben arrebossades i pintades de color blanc conformant un conjunt unitari. A finals de la dècada del 1970 s'hi afegiren nous blocs de vivendes, especialment a ponent del barri. Es tracta de blocs de diferents alçades i proporcions que trencaven la unitat del primer assentament. Està contemplat en el Pla General d'Ordenació de l'any 1984. Hi ha un edifici protegit que és la capella de Lurdes de Torroella. Es tracta d'un petit oratori obert al cantó de migdia, ubicat a la part posterior del barri, emmarcat entre dues grans alzines. Arquitectònicament es tracta d'una construcció aixecada en maó, amb forma semicircular oberta al cantó de migdia i protegida per un reixam de ferro. Dins l'estructura s'alça un petit altaret amb una figura de guix que representa la Mare de Déu.

Observacions:

Aquest barri popular, fou conegut també amb el sobrenom popular de "El Congo" per la gran varietat de població que acollia als seus inicis. Inclòs a l'inventari del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya amb els nº 42

Història

Torroella de Baix, pertangué tradicionalment a l'antiga parròquia de Sant Jaume d'Olzinelles. El primer cop que apareix citat aquest nucli fou l'any 1002, quan la comtessa Ermessenda i el seu fill Berenguer cedeixen el monestir de Sant Benet el solar, les cases i els casals i l'església de Torroella. Posteriorment es coneix l'existència d'un mas anomenat Torroella de Dalt, i una altre anomenat Torroella de de Baix . Fou aquest últim el que dóna nom al barri aparegut en aquesta zona. A principis del segle XX, a tocar del mas, fou aixecada una antiga alcoholera, juntament amb la casa del sindicat de dita empresa -als terrenys que avui ocupa el restaurant Can Ferrer- . Es tractava d'una fàbrica aixecada a partir d'un sindicat de pagesos, i era anomenada l'alcoholera del Bages. També l'any 1911 fou aixecada més a ponent la fàbrica de farines "La Victòria". La creació del barri fou una iniciativa particular a principis de la dècada del 1950, amb l'objectiu de crear un lloc d'hàbitat per la nova població immigrada durant aquesta dècada. Una fotografia d'aquest moment mostra el barri ja construït, juntament amb el que llavors era encara el mas Torroella de Baix. L'any 1963 començaren a instal·lar-se les primeres indústries, enderrocant el mas Torroella de Baix i l'alcoholera abandonada. L'única supervivient fou la fàbrica de farines, reconvertida en vivenda. A finals de la dècada dels seixanta el barri ja comptava amb la seva configuració actual. Durant la darrera dècada el barri ha sofert un creixement considerable afegint-se als voltants nous carrers amb edificis que ja no guarden la fisonomia inicial de les primeres cases. D'altra banda s'ha dotat d'un seguit de serveis socials que fins ara li mancaven. L'estructura de les vivendes aixecades respon al model de vivendes obreres seguint la tradició de colònia industrial. Altres casos similars són el del barri de la Butjosa proper a les mines de Sallent.

Bibliografia

GANDIA, J.; RUIZ, J. (2001). Sant Fruitós de Bages. Història en imatges 1898-1975. CEB. Manresa.

